

Невтира Денис Геннадійович

Київський національний університет технологій та дизайну (Київ)

Наукова керівниця – канд. пед. н., доцентка Корнєєва І.О.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІДИОМ І ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

В кожній мові існують тисячі ідіом і при перекладі на іншу мову вони звучать інакше та набувають іншого сенсу. На жаль всі ідіоми та фразеологізми вивчити не можливо, навіть носії мови їх знають не повністю, але можна вивчити основні та найбільш використовані фрази. Тому при вивченні мов у школі та вищих навчальних закладах ми досліджуємо це, щоб бути ближче до носіїв.

Мета статті – дослідити чому при перекладі фразеологізми та ідіоми можуть набувати інший сенс та звучати по іншому різними мовами. Також визначити складність та особливість перекладу.

Для початку визначимо поняття ідіома та фразеологізм.

Фразеологізм – це стійке виразове сполучення слів, яке має своє унікальне значення, відрізняється від суми значень окремих слів, що його утворюють. Фразеологізми виникають внаслідок історичного розвитку мови та культури, і, отже, не можуть бути вивчені окремо від даного контексту. Вони відображають національну спадщину та культурні уявлення.

Ідіома – це виразова конструкція, яка має специфічне значення, що не визначається літературним значенням входять в неї слів. Це значення також неможливо вивести зі значень окремих слів. Ідіоми широко застосовуються у мовленні та користуються значним попитом серед носіїв мови.

Відмінність між фразеологізмами та ідіомами полягає в тому, що фразеологізми мають незмінне значення, яке залишається сталим у будь-якому контексті, тоді як значення ідіом може змінюватися залежно від ситуації. Крім

того, ідіоми можуть бути більш актуальними та сучасними, оскільки вони враховують останні реалії та культурні тенденції. Вони можуть використовувати сміх, іронію та сарказм, що робить мовлення більш цікавим та жвавим. Однак важливо пам'ятати, що плутання фразеологізмів та ідіом може призвести до неправильного розуміння та некоректного вживання. Тому перед використанням фразеологічних одиниць у розмові чи письмі, рекомендується бути впевненим у їхньому значенні та контексті (Корунець, 2001).

Для більшого усвідомлення ідіоматичних виразів давайте розглянемо їх визначення. П. Сімпсон вказує, що ідіоми виникають з метафор, які стають постійними фразами. Ф. Палмер описує ідіоми як "послідовність слів, значення якої неможливо передбачити зі значень окремих слів". Вчені визначають ідіому як вислови або вирази, чиє значення відрізняється від буквального значення окремих слів, що утворюють такий вираз. Наприклад, англійська ідіома "hammer and tongs" буквально перекладається як "молоток та щипці", але має значення "з усієї сили". Для правильного розуміння ідіоми важливий контекст, в якому вона використовується (Палмер, 1981).

Багато фразеологізмів, що активно використовуються у сучасному житті, можна виявити у творах видатного драматурга – Вільяма Шекспіра. Наприклад, вираз "one fell swoor" переосмислюється як "одним махом", "flesh and blood" виражається як "плоть і кров", "vanish into thin air" означає "розчинитися в повітрі", а "brevity is the soul of wit" тлумачиться як "стислість, сестра таланту". Деякі з цих виразів ми використовуємо у повсякденному житті, навіть не помічаючи, що дослівний переклад не передає істинного сенсу (Сімпсон, 2004).

Для того щоб зберегти зміст фразеологізму та при цьому не втратити адекватність потрібно володіти такими та використовувати такі способи перекладу:

Описовий переклад можна використовувати, коли важко знайти відповідник у мові перекладу. Наприклад, "to cut off with a shilling" можна переосмислити як "залишити без спадку", а "make two bites of the cherry" - як "ділитися чимось дуже малим".

Пошук фразеологічного еквівалента в цільовій мові можливий у випадку, коли обидві мови використовують ідіому з одного джерела. Наприклад, "there is no smoke without fire" може бути переосмислено як "немає диму без вогню", а "strike while the iron is hot" - як "куй залізо, поки гаряче".

Використання фразеологічного аналога, іншими словами, ідіоми, яка виражає те саме значення, але за допомогою іншого образу. Цей метод застосовується при перекладі прислів'їв, наприклад: "as the tree so the fruit" може бути виражено як "яблуко від яблуні недалеко падає", "better an egg today than hen tomorrow" - як "краще синиця в руках, ніж журавель в небі", "better be born lucky than rich" - як "не народись красивою, а народись щасливою".

Абсолютний еквівалент використовується у випадках, коли вирази є міжнародними: "a wolf in sheep's clothing" - "вовк у овечій шкірі"; "all's well that ends well" - "все добре, що добре закінчується"; "better late than never" - "краще пізно, ніж ніколи"; "have a place in the sun" - "мати місце під сонцем"; "have a roof over your head" - "мати дах над головою".

Відносний еквівалент використовується у випадках, коли, зберігаючи значення англійського виразу, в українському варіанті існують деякі відмінності: "all is not gold that glitters" - "не все те золото, що блищить"; "and so on and so forth" - "і так далі, і тому подібне" (Симпсон, 2004).

Висновок. Переклад ідіом і фразеологізмів є дуже важкою задачею та потребує багатьох навичок викладача. Таких як: знання мови з якої здійснюється переклад і на яку на рівні носія. Також складність перекладу в тому що фразеологізми та ідіоми широко використовуються у літературі та викладач повинен не допустити помилок при їх перекладі, так як може втратитися сенс не тільки до значення виразу, але й всього твору.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Корунець, І. В. (2001). Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова Книга. 446 с.
2. Palmer, F. R. (1981). Semantics. Cambridge University Press. 221 p.
3. Simpson, P. (2004) Stylistics. A resource book for students. London and New York: Routledge. 262 p.

Пойда Дарина Іванівна

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця – ст. викл. Бороліс І. І.

ВАЖЛИВІСТЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

У сучасному світі вивчення іноземної мови набуває все більшої важливості через різноманітні соціокультурні, економічні та політичні процеси, що відбуваються на глобальному рівні (Лисенко, 2019). Освічена людина, яка володіє знаннями мови іншої культури, може відчувати себе більш комфортно в різних сферах життя, починаючи від міжнародної співпраці та закінчуючи туризмом і міжкультурним спілкуванням (Усова, 2017).